

Familie Naber werd in Drenthe al eens Fokker van het Jaar. De droom om ook de nationale titel te winnen is dit jaar uitgekomen.

➤ Fokker van het Jaar

Jarenlange selectie op beweging werpt zijn vruchten af voor familie Naber

2012 Familie van Ds 2013 Emmy de JEU 2014 JEU

De familie Naber uit Vredenheim fokt al meer dan 65 jaar. De laatste jaren volgden hoogtepunt na hoogtepunt elkaar op. Hun fokproducten Charming Lady, Johnny Depp, Kaiman en Nick Wimphof maken mooie reclame voor het Drentse echtpaar Tinus en Geesje en hun neef Bertus. Dat leverde hen de Huub van Helvoirt Bokaal op. “We zijn er enorm trots op dat ons dat met jarenlang opbouwen van een eigen fokkerij is gelukt.”

Tekst: **YVONNE BUIS-FRANKEN** — Beeld: **JACOB MELISSEN E.A.**

Dat een succesvolle fokkerij lang niet altijd wordt opgebouwd met grote zakken geld en duur aangekochte paarden, maar vooral te maken heeft met het maken van juiste keuzes en een lange adem bewijst de familie Naber. Hun boerderij in het Drentse Vredenheim straalt authenticiteit en rust uit. Bertus ziet ons al komen en geeft een vriendelijk onthaal. In de woonkamer vinden we Tinus en Geesje, lekker warm bij de kachel op deze frisse herfstdag. Het echtpaar is inmiddels 85 en 82 jaar en niet meer al te best ter been. Maar neef Bertus is met zijn 67 jaar nog het ‘jonkie’, en regelt alles op de boerderij.

Start van de fokkerij

Als Tinus begint te vertellen wordt wel duidelijk dat hij zich nog goed kan herinneren wat er in zijn 65-jarige fokkerij-carrière is gebeurd. “Ik kom uit een groot gezin van elf

kinderen. Toen ik het huis uit moest heb ik samen met mijn broer deze boerderij gekocht, dat was net na de oorlog. We hadden een gemengd bedrijf met rundvee en akkerbouw. Het land bewerkten we met paarden. In die tijd begonnen we al met fokken. De hengsten waren eigenlijk een beetje een bijproduct in die tijd. Net zoals we dat nu nog kennen bij de koeien. Alleen met de merries bewerkten we het land en fokten we ieder jaar een veulen.”

Ondertussen staat er geen koeienstal meer, maar een mooie paardenstal met acht zeer ruime boxen. Dagelijks zet Bertus de zes merries buiten en laat ze aan het einde van de dag weer binnen, zowel 's zomers als 's winters. Hij vertelt: “We hebben hier direct achter het huis grasland waar de paarden op lopen. Daarnaast ligt nog een weilje voor de New Forest-merrie waar ik mee wil gaan fokken, een oude liefhebberij. Daarachter ligt nog een stuk maisland dat we verpachten, maar verder hebben

Painted Black-dochter Charming Lady werd in de Excellent Dressage Sales voor 700.000 euro geveild en is nu succesvol onder Sophie Reef.

we al ons land verkocht. Hooi moeten we inkopen bij de buurman, maar dan komt hij het ook brengen en hebben wij er geen werk meer aan, wel zo prettig. We hebben het hier heel mooi voor elkaar voor dit aantal merries, en de twee merrieveulens die we dit jaar hebben gehouden. En meer moet het ook niet worden, zo kan ik het voorlopig nog goed aan.”

Succes op de keuringen

Tinus en Geesje vertellen ondertussen verder: “Op de Zuidlaardermarkt hebben we in de jaren 60 een tweejarige merrie gekocht, dat was Ocoba, een dochter van Cromwell. We hebben haar nog wel gebruikt om op het land te werken, maar gingen ook vaak naar landbouwtentoonstellingen om daar te rijden met de boerenkar. We gingen hier in de buurt alles af, vrijwel ieder weekend waren we op pad, daar beleefden we heel veel plezier aan. Ook wij kregen op een gegeven moment een trekker en in die tijd begon de omschakeling naar rijpaard. Dat was echt moeilijk. We gebruikten volbloeden als Lucky Boy en Le Faquin, en ook wel wat Holsteiners. Die waren al een stuk moderner in die tijd. Toch viel het niet mee om iets goeds te fokken. En met de volbloeden kwamen ook veel gebreken, dat hielp ook allemaal niet mee.” Toch behaalde de familie de nodige aansprekende resultaten met hun fokkerij. Tinus: “We gingen altijd graag naar de keuringen. Ook met de veulens, die bracht Bertus dan voor. Hij is de laatste 25 jaar ook volop bij onze fokkerij betrokken. Keuringen vinden we nog steeds heel belangrijk. Daar krijg je

toch altijd heel veel informatie. Je ziet hoe de andere fokkers het doen en je kunt wel een beetje een indruk krijgen hoe de hengsten zich vererven. Dat is belangrijk als je een fokkerij wilt opbouwen. Wij kunnen daar vanwege onze gezondheid niet meer heen, dat missen we wel. Enkele jaren geleden gingen we nog wel, maar er kwamen nog maar weinig jonge fokkers. Vroeger kwamen de jongere fokkers wel bij je zitten, en luisterden naar wat je te zeggen had. Maar tegenwoordig gaan ze allemaal veel meer hun eigen weg, een gemis. Er valt zoveel van elkaar te leren. We hadden ook wel succes op de keuringen. Ik denk dat wij in totaal wel een stuk of twaalf keer met de paarden naar de UTV mochten. Dat waren mooie tijden.”

Drie keer Grand Prix

Uit de lijn van Ocoba wist de familie niet alleen goede keuringspaarden te fokken, maar ook al de nodige succesvolle dressuurpaarden. Denk daarbij aan het internationale Junioren-paard Ulex (Krack C uit Elisa ster prestatie van Amulet) en diens halfbroer Mayfield Pzazz (v.Jazz), die van 2014 tot 2017 internationaal succesvol was op Grand Prix-niveau onder de Australische Kerry Mack. Uit Elisa's dochter Tanja, een ster preferente prestatiemerrie van Crack C, komt Bianca (v.Jazz) die onder de Française Nolwenn Baudouin in de Grand Prix werd uitgebracht en momenteel nog actief is op Junioren-niveau. De meest bekende en goed presterende nakomeling uit deze lijn is Charming Lady. Onder Jeanine Nieuwenhuis liep deze merrie al enige GP-U25-wedstrijden, waarna zij op de Excellent Dressage Sales voor een topbedrag van 700.000 euro werd verkocht naar Duitsland. Daar werd zij uitgebracht door de jonge amazone Sophie Reef, die vorig jaar nog mooie resultaten wist te boeken in de U25 in Lier. Toch waren de paarden die ze uit deze lijn kregen nog niet helemaal naar de zin van de familie en kochten ze er een merrie bij. Tinus: “We fokten wel goede paarden, maar we vonden ze niet modern genoeg. We wilden graag meer beweging. Daarom besloten we bij de familie Van Halen uit Rolde de Lector-dochter Fabiola te kopen, een hele luxe merrie die heel goed kon bewegen. Zij heeft ons weer diverse hele goede dochters gegeven.” Zo kreeg Fabiola van Ferro de ster preferente prestatie-merrie Liane, van Jazz de ster preferente Odette en van Crack C de stermerrie Vredina. Tinus: “Het eerste veulen van Liane was gelijk raak. Dat was onze eerste goedgekeurde hengst, de Crack C-zoon Redford. Direct al een heel mooi succes. In 2003 kreeg Liane van Jazz

Neef Bertus Naber was aanwezig in Ermelo om de Huub van Helvoirt Bokaal in ontvangst te nemen.

Tinus Naber:
“Je moet nooit je beste merries verkopen.”

Tinus Naber:

“Je snapt er toch niets van als mensen veulens fokken met hengsten van twintig jaar geleden?”

Wiana. Dat was echt een prachtig veulen. Ik had haar diverse keren kunnen verkopen, ook Huub van Helvoirt vroeg erom. Ik heb dat niet gedaan. Aan de ene kant wilde hij haar graag hebben, maar hij gaf me ook groot gelijk. Je moet nooit je beste merries verkopen. En daar hebben we nooit spijt van gehad.”

Wiana

De eerste nakomeling van Wiana was Ciana, een dochter van Tuschinski. Deze merrie werd na een EPTM, die werd beloond met 81,5 punten, elite verklaard. Later werd zij preferent. Een jaar later volgde de United-dochter DTS Eva Wiana die, naast het elite- en EPTM-predicaat, ook het sportpredicaat draagt

en ZZ-Zwaar is gestart. Een jaar later werd haar volle broer Foundation geboren. “Foundation was gelijk als veulen al heel opvallend en hij kon geweldig bewegen. Heel mooi dat ook hij werd goedgekeurd en dat hij het ook al tot Grand Prix-paard heeft geschopt. We horen er niet te veel over, maar zijn wel heel blij dat hij het zo goed doet.” Na nog een veulen van United volgde de Bordeaux-dochter Hiana. “Ook weer een merrie die heel goed kan bewegen. Zij kreeg 88 punten voor haar IBOP. We laten al de merries waarmee we willen fokken wel een IBOP of EPTM lopen. Eigenlijk vinden we de wijze van beoordelen niet zo verschillend, er komt meestal wel ongeveer hetzelfde uit. Maar nu de EPTM alleen nog maar in Ermelo is vinden we dat te ver en kiezen we voor de IBOP.” Hiana kreeg

Jazz-dochter Wiana is een van de stammoeders uit de fokkerij van de familie Naber. Ze gaf dertien nakomelingen, waaronder de KWPN-hengst Foundation en de hengst Johnny Depp. Op dit moment is ze dragend van Lord Europe.

inmiddels vier veulens. De oudste Miana (v.Franklin) is voorlopig keur met 80 punten voor exterieur en 80 punten voor beweging. Het jaar daarop werd een hengstveulen geboren van Just Wimphof. Deze Nick Wimphof werd afgelopen voorjaar met 80,5 punten goedgekeurd voor de dekdienst. Weer een groot succes voor de fokkerij van het drietal Naber.

“Wanneer we een hengst uitzoeken kijken we allereerst naar de beweging en we kiezen vaak jonge hengsten. Die zijn vaak toch weer wat moderner en zijn financieel ook interessant. Je snapt er toch niets van als mensen nog veulens fokken met hengsten van twintig jaar geleden? Dat brengt volgens ons niets. Beweging is bij de hengstenkeuze echt het

allerbelangrijkste. Het gaat ons echt om de beweging, die moet gewoon top zijn. Maar het is ook niet zo dat we zomaar Pietje op Jantje zetten. We kijken wel heel goed naar de tekortkomingen van de merrie en kijken hoe we dat met de juiste hengst kunnen verbeteren.” Geesje pakt ondertussen de catalogus van hengstenhouderij Van Uyttert erbij die naast haar stoel ligt: “Het is zeker niet zo dat we alleen maar bij Joop van Uyttert dekken, maar hij heeft gewoon hele goedbewegende hengsten en is altijd goed voor ons. Natuurlijk praten we veel over de fokkerij, maar we maken ook weleens keuzes die Joop niet ziet zitten. En dat pakt het ook weleens heel goed uit. We kiezen wel echt onze eigen weg.”

(DRACHTIGE) FOKMERRIES

Merrie

Franciska elite IBOP-dres D-OC

Hiana elite IBOP-dres D-OC

Jiana ster IBOP-dres

Larissa keur IBOP-dres

Liandra ster

Wiana ster pref prest

Afstamming

Gribaldi uit Vredina ster prest van Krack C

Bordeaux uit Wiana ster pref prest van Jazz

Hofrat uit Ciana elite EPTM-dres D-OC van Tuschinski

Galaxie uit Franciska elite IBOP-dres D-OC van Gribaldi

Ferdeaux uit Ciana elite EPTM_dres D-OC van Tuschinski

Jazz uit Liane ster pref prest van Ferro

2021 veulen van

Jameson RS2

Ladignac

Las Vegas

Ladignac

In Style

-

Dragend van

Las Vegas

My Blue Hors Santiano

gust

Las Vegas

Fürst Dior

Lord Europe

Renate van Uyttert en Johnny Depp (v.Bordeaux) werden dit jaar zevende op het WK voor Jonge Dressuurpaarden in Verden.

Nog meer hengsten goedgekeurd

Nick Wimphof is niet de enige hengst die de familie de laatste jaren goedgekeurd kreeg. Twee jaar eerder viel die eer ook al te beurt aan de hengst Kaiman. Kaiman komt uit elitemerrie Franciska, een dochter van Gribaldi uit Vredina. Zij werd daarmee op haar eerste drie veulens preferent.

Tinus: "Het is een kroon op ons werk dat er nu hengsten uit onze stam worden goedgekeurd. Voor ons is dat ook mooier dan het fokken van een sportpaard. Op de dressuurwedstrijden kwamen we eigenlijk maar heel weinig. Ik zeg altijd: 'een dressuurruijter moet iets hebben om mee te werken'. Dat is dus een paard dat goed kan bewegen, mooi is en een fijn karakter heeft. Alle paarden uit onze stam zijn heel

mak. Een goed karakter kun je niet kopen, dat zit erin. Je moet echt wel een rothengst gebruiken om dat te kunnen veranderen bij onze merries. Ze zijn heel betrouwbaar en je kunt er altijd van op aan. En dat heeft een ruijter nodig." De op dit moment meest opvallende hengst uit de fokkerij van de familie Naber is dan weliswaar niet KWPN-goedgekeurd, maar maakt wel hele goede reclame voor het stamboek. Johnny Depp is een directe zoon van de Jazz-dochter Wiana. Onder Renate van Uyteret won de Bordeaux-zoon de Pavo Cup en op het WK in Verden bezette hij afgelopen zomer bij de zevenjarigen de zevende plaats met een score van 80,7%, nadat hij als vijfjarige in Ermelo al zesde stond. "We vinden het geweldig dat hij het zo goed doet. We kijken ook altijd op ClipMyHorse hoe hij het doet. En Joop houdt ons heel betrokken. Als hij weer iets belangrijks heeft gewonnen, belt Joop altijd even. Het is zo mooi om zo op de hoogte te worden gehouden. Johnny Depp is niet alleen hun trots, maar ook die van ons. Daar kunnen we echt van genieten."

KWPN-HENGSTEN

Foundation Kaiman	United uit Wiana ster pref prestatie van Jazz Dark Pleasure uit Franciska elite pref IBOP-dres D-OC van Gribaldi
Nick Wimphof	Just Wimphof uit Hiana elite IBOP-dres D-OC van Bordeaux
Redford	Krack C uit Liane ster pref prestatie van Ferro

De juiste keuzes maken

Dat de familie nog eens Fokker van het Jaar zou worden was toch wel eens wens. "In 2013 werden we al Fokker van het Jaar in Drenthe, dat was al een hele mooie titel. We hoopten wel dat we ook nog een keer de nationale titel zouden winnen. Wat er uit onze fokkerij is gekomen is natuurlijk niet mis, maar dat is ook voortgekomen door generaties lang de juiste keuzes te maken.

Dit jaar werden er vijf veulens geboren waaronder Ria-Franciska (v. Jameson RS2, links) en Riandra (v. In Style, rechts). Beide veulens worden aangehouden voor de toekomst.

Tinus Naber: “Ons succes is voortgekomen uit generaties lang de juiste keuzes te maken.”

Wij vinden dat dat eigenlijk zo hoort. Iedereen kan met gekochte merries successen behalen, maar wij doen het met generaties eigen fok. En dat het ons is gelukt met slechts vier tot zes veulens per jaar, dat is toch eigenlijk ook wel een pluim waard.” Het was geen verrassing dat de bokaal richting Vredenheim zou komen. Bertus: “Het KWPN had in eerste instantie hun zoon benaderd of er een mogelijkheid zou zijn om Tinus en Geesje in Ermelo te krijgen. Maar Geesje was net geopereerd, en ook Tinus is heel slecht ter been. Met een ambulance die kant op komen, dat zagen ze niet zitten. Daarom ben ik uiteindelijk alleen gegaan. Dat was wel een hele belevenis, een mooie dag! Geesje en Tinus keken thuis achter de computer naar KWPN.tv maar het ‘noodlot’ sloeg toe. Net op het moment toen de huldiging plaatsvond, begon hun computer

aan een update die flink op zich deed wachten. Geesje: “Live hebben we het helemaal gemist. Maar wel stond Ans Kok van de Regio Drenthe hier op de stoep met bloemen en een lekkere taart. Later hebben we het nog wel teruggekeken natuurlijk. Ook werden we in de week erop nog gehuldigd door de burgermeester. Echt een pluim op een mooie fokkerijcarrière.” Maar die carrière is nog niet voorbij. Denken Geesje en Tinus al aan stoppen? “Nee, we hebben dit jaar nog zes merries gedekt, waarvan er één gust is gebleven. De twee beste merrieveulens, van Jameson RS2 en In Style, hebben we gehouden. Je moet toch jonge aanwas blijven houden. Zonder Bertus kunnen we dit allemaal niet doen. Dan hadden we allang moeten stoppen met de fokkerij, maar met elkaar kunnen we dit allemaal nog zo beleven. En zo lang het gaat, gaan we ermee door.” •

SUCCESVOLLE SPORTPAARDEN

Paard	Afstamming	Ruiter(s)	Prestatie
Alexsander	Tuschinski uit Tiana van Mooiman	Hannah Michaels (USA)	Internationaal Lichte Tour
Bianca	Jazz uit Tanja ster prest van Krack C	Nolwenn Baudouin (FRA)	Internationaal Grand Prix
Charming Lady	Painted Black uit Tanja ster prest van Krack C	Katja Renken / Jeanine Nieuwenhuis / Sophie Reef (GER)	Grand Prix / GP-U25
Eye Catcher	Gribaldi uit Vredina ster prest van Krack C	Iris Sijtsma	Lichte Tour
Eva Wiana	United uit Wiana ster pref prest van Jazz	Bengt Snijders	ZZ-Zwaar
Foundation	United uit Wiana ster pref prest van Jazz	Kirsten Brouwer	Grand Prix
Geronimo	Tango uit Vredina ster prest van Krack C	Frans van den Heuvel	ZZ-Zwaar
Haritas	Caritas uit Sariena keur van Le Faquin		Internationaal 1.60m
Hotshot DTS	Charmingmood uit Ciana elite pref EPTM-dres D-OC van Tuschinski	Bengt Snijders	ZZ-Zwaar
Idool N	Bordeaux uit Wiana ster pref prest van Jazz	Bram Chardon	Europees kampioen vierspannen
Johnny Depp	Bordeaux uit Wiana ster pref prest van Jazz	Renate van Uytert	ZZ-Zwaar, zevende op het WK voor zevenjarigen
Pzazz	Jazz uit Elisa ster keur prest van Amulet	Kerry Mack (AUS) / Victoria Stuckey (AUS)	Internationaal Grand Prix / GP-U25
Simson	Krack uit Liane ster pref prest van Ferro	Sonja de Feiter	Lichte Tour
Ulex	Krack C uit Elisa ster keur prest van Amulet	Jonah Freedman (CAN) / Alexa Kelly (USA)	Internationaal Junioren